

הסוכנות היהודית
 לארץ ישראל
 THE JEWISH AGENCY
 FOR ISRAEL

התנכה

חוברת מידע ותוכן

דצמבר 2024

אתר המזדף - דעה | מחשבה | פעולה

בית הספר
 לשליחות
 ע"ש אדלסון

הסוכנות היהודית
 לארץ ישראל
 THE JEWISH AGENCY
 FOR ISRAEL

חנוכה וישראליות

אור, גבורה, חירות, התחדשות ואחדות במציאות העכשווית

חג החנוכה הוא החג היחיד בלוח השנה היהודי המציין אירוע שהתרחש ממש בארץ ישראל. בעוד חגים רבים מתייחסים לסיפורי יציאה או נדודים מחוץ לגבולות הארץ, חנוכה נוגע ישירות בהיסטוריה היהודית המקומית. עובדה זו מאפשרת לראות בחנוכה שער להבנת התרבות, הערכים והרוח הישראלית - לא רק כזיכרון היסטורי, אלא כהשראה חיה, המתחדשת ומתעצבת גם בימים אלה.

ערכי החג - אור, גבורה, חירות, התחדשות ואחדות - אינם מושגים מופשטים בלבד, אלא נוכחים במגוון מישורי החיים בישראל כיום: ביזמות חברתית, ביצירה תרבותית, בהישגים טכנולוגיים, באקטיביזם של סולידריות ובמעגלי זהות וקיום משותפים. עבור קהילות יהודיות בתפוצות, חנוכה מציע נקודת מבט רגשית ואינטלקטואלית על ישראל בת-זמננו, ומאפשר גשר של הבנה והשראה, גם ממרחק גאוגרפי.

אירועי השבעה באוקטובר 2023, תקופת משבר כואבת בחברה הישראלית, ממחישים כיצד ערכי החנוכה נשארים רלוונטיים: גם בעת אתגר ביטחוני וטראומה לאומית, ישראל מתמודדת, מתלכדת, ומחפשת דרכים להגיב בביטחון, באנושיות ובהתחדשות.

אור והתחדשות: יצירתיות, יוזמה וחדשנות בחברה הישראלית

האור העולה מנרות החנוכה מסמל תקווה, התרחבות וצמיחה מתוך הקיים. בדומה לכך, לאחר אירועי ה-7 באוקטובר, ישראל שוב מפגינה את כוחה כיוזמת וחדשנית - "אומת הסטארט-אפ" במלוא עוצמתה. החדשנות מתבטאת במיזמים טכנולוגיים שנולדו במהירות שיא כדי לתת מענה לצרכים דחופים: פיתוחים בתחום האבטחה, מערכות מתקדמות לזיהוי ומניעת איומים, וכלים טכנולוגיים לטיפול בטרואמה נפשית ושיקום קהילות.

במקביל, יוזמות חברתיות צמחו מתוך השטח, מחברות בין מגזרים שונים ומעניקות סיוע לחזית ולעורף. ארגוני סיוע וקהילות מקומיות יצרו פלטפורמות שיתוף, למידה וחדשנות שמטרתן להאיר את החושך ולהפיח תקווה. בתוך תקופה של משבר, אנשי טכנולוגיה, תרבות וחברה מגייסים את כישוריהם כדי להמציא מחדש פתרונות ולהתוות דרך יצירתית לחיזוק החוסן הלאומי והחברתי של ישראל.

יוזמות בעקבות השבעה באוקטובר – אור והתחדשות.

יוזמות טכנולוגיות:

- **משמר הטק של ישראל:** התארגנות פרטית של מפתחים לאיגוד יוזמות טכנולוגיות, כולל איתור חטופים, זיהוי פנים על בסיס סרטוני וידאו ובניית מאגרי נתונים.
- **בוט הברזל:** בוט חכם שהוקם על ידי עמותת "סטארט-אח" עבור ארגון "ידידים", המנווט פניות לסיוע לאזרחים ולעזרה לחיילים, כגון הסעות, שינוע מזון ופינוי מקלטים.
- **אפליקציה להסעות לבתי חולים:** חברת REDIS הישראלית מסייעת לעמותת "עזר לחיים" בפיתוח אפליקציה ייעודית לשירות הסעות התנדבותי, המיועד לחולים ולמבקרים בבתי חולים. השירות פעל עד כה במתכונת טלפונית או באמצעות וואטסאפ, בזמנים מוגבלים. האפליקציה תסייע להרחיב משמעותית את היקף הפעילות של העמותה ותסייע למספר גדול יותר של חולים ובני משפחותיהם ברחבי הארץ. לאור המצב, האפליקציה רלוונטית גם לצורכי שינוע מזון והסעות חיילים.

יוזמות חברתיות:

- **מאגר הזיכרון הלאומי:** מיזם של הספרייה הלאומית לתיעוד מאורעות ה-7 באוקטובר והמלחמה, בשיתוף גורמים בישראל ובקהילות היהודיות בתפוצות, ליצירת מאגר מידע מהימן ונגיש של חומרי תיעוד.
- **יוזמות אוניברסיטת בן-גוריון בנגב:** האוניברסיטה התגייסה לסיוע ותמיכה במאמץ הלאומי, כולל התנדבויות, סיוע כלכלי ונפשי, תרומות ועשייה חברתית ואקדמית. הוקמו מיזמים כמו "חמ"ל 3D4IL" להדפסת מוצרים במדפסות תלת-ממד עבור כוחות הביטחון, ו"מכבסה של אמא" – מכבסה ניידת המגיעה ללוחמים בשטח.

הצעות לפעילות אור והתחדשות.

תוכן לילדים:

מטרה: להנחיל ערכים של עזרה לזולת ויצירתיות באמצעות פעילויות חווייתיות.
"סדנת ממצאים צעירים" - סדנת בנייה פשוטה עם חומרים ממוחזרים ויצירת "מוצר עוזר" - כמו קופסה לחלוקת מזון או עציץ לקישוט גני ילדים.

תוכן לנוער:

מטרה: לעודד יזמות, מנהיגות וחשיבה חדשנית עם תרומה ישירה לקהילה.
"חושבים מחוץ לקופסה" - סדנה בה מאתרים בעיות בקהילה ומפתחים פתרונות חדשניים: שיפור מבנים, הקמת גינה קהילתית, או תכנון קמפיינים לעידוד התנדבות.

תוכן לסטודנטים:

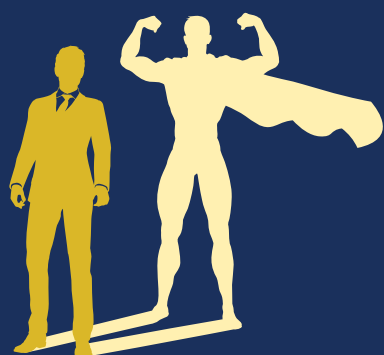
מטרה: למנף את היכולות האקדמיות והטכנולוגיות שלהם ליצירת שינוי בקהילה.
"האקתון יזמות חברתית" - סטודנטים מתאגדים במפגש של 24 שעות לפיתוח יוזמות, כל אחד בתחום.

תוכן חוצה גילאים:

הקרנת סרטונים קצרים על פיתוחים ישראליים ויוזמות ישראליות, ודיון בשאלה: כיצד ערך "מעטים מול רבים" של חנוכה מתבטא גם בתחום החדשנות?

גבורה וחירות: מעטים מול רבים, גם במאה ה-21

הסיפור ההיסטורי של המכבים מדגיש לא רק ניצחון צבאי, אלא גם גבורה מוסרית ושמירה על זהות תחת לחץ. בישראל העכשווית, ערכים אלה ניכרים בהתמודדות המתמדת עם אתגרים ביטחוניים, ובחתימה לקיום משותף המכבד מגוון תרבותי. אירועי 7/10 חידדו שוב את המשמעות של גבורה בחברה – התגייסות המונית, התעקשות על ערך חיי אדם, והחיפוש אחר דרכים להבטיח ביטחון וחירות גם תחת מתקפה.

תוכן בנושא גבורה

1. [אתר הגבורה](#): אתר זה מתעד את מורשת הקרב וסיפורי הגבורה של חיילי צה"ל, שוטרי משטרת ישראל, אנשי משמר הגבול ומערכת הביטחון. האתר כולל רשימות מקבלי עיטורים וצל"שים, ממוינות לפי סוג העיטור, תקופה, מערכה ויחידה, ומספק תיאורים מפורטים של מעשי הגבורה.
2. [גבורה ישראלית](#): אתר זה מתמקד בסיפורי גבורה שהתגלו במהלך אירועי ה-7 באוקטובר. הוא מציג סיפורים של אזרחים, חברי כיתות כוננות, שוטרים, חיילים ומתנדבי ארגוני הצלה, שהפגינו אומץ לב והצילו חיים במהלך האירועים.
3. [גיבורים ישראליים באתר מעריב](#): כולל כתבות רבות על סיפורי גבורה של לוחמים ואזרחים, בעיקר בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר.

הצעה לפעילות:

הצגת סיפורי גבורה (אזרחית, צבאית או חברתית) מתוך ההיסטוריה הישראלית ומזמנים עכשוויים, ודיון: כיצד נוכל לשאוב השראה מהגבורה הישראלית לחיזוק החוסן בקהילות שלנו בתפוצות? ניתן להתאים את הפעילות לילדים באמצעות הצגת סיפור הגבורה בצורה סיפורית יותר, או לבוגרים באמצעות הצגת הסיפור באופן יותר ישיר, או בחירה בסיפורים יותר "קשים" - תוך התאמת השאלות לדיון אחרי.

הצעה לפעילות נוער ומעלה:

1. **"מצגת והשראה"** - הכנת פרזנטציות סיפורי גבורה מעולם הצבא, החברה והחיים האזרחיים (למשל, פעולות של מתנדבים בקהילה, יחידות חילוץ והצלה, חיילים, שוטרים. אפשר ליצור מאגר של סיפורים ולחלק רנדומלית).

2. דיון בקבוצות קטנות:

- שאלות: "איך מעשה של אדם אחד יכול להשפיע על חברה שלמה?", "איפה אתם יכולים להראות אומץ בחיי היום-יום?". "מה המעשה הכי אמיץ שאי פעם עשית?"

חג של חיבור והשראה

עבור קהילות יהודיות ברחבי העולם, חנוכה מציע הזדמנות להתקרב לישראל לא רק כמרכז היסטורי או סמלי, אלא כמציאות חיה ותוססת. החג מייצג ערכי אור והתחדשות, גבורה וחירות, ואחדות המתמודדת עם מצבים מאתגרים. אירועי 7/10 ממחישים את חשיבות החיבור הרגשי והמעשי בין יהודים בכל מקום - ואת הפוטנציאל לשאוב השראה מהעשייה, מהעמידה האיתנה ומהיצירתיות הישראלית.

הצעה לפעילות:

שיתוף חוויות וירטואליות מחנוכה בארץ (הדלקת נרות בכיתה, בבסיס צה"ל, באירוע ציבורי) ודיון: כיצד המפגש הזה עם המציאות הישראלית יכול לחזק את תחושת הקשר וההזדהות בקהילה המקומית שלכם?

פינת המוסיקה:

1. פלייליסט שירי חנוכה לילדים
2. פלייליסט שירים בנושא "אור"
3. שירי חנוכה מודרניים, קאברים וביצועים באנגלית.

פינת האומנות:

1. תחרות עיצוב חנוכיות ונרות זיכרון – בצלאל
2. אלבום תמונות. סביבוניס וחנוכיות מעוצבים סביב הנרטיב הישראלי.

פינת האוכל

1. מתכונים לחנוכה 2024 – מאקו
2. מתכונים לחנוכה 2024 – פודי

לסיכום...

חג החנוכה מחבר בין עבר להווה, בין מורשת לאומית עתיקה לבין מציאות עכשווית משתנה. הוא מדגיש ערכים של אור, גבורה, חירות, התחדשות ואחדות - ערכים הבאים לידי ביטוי בחיים הישראליים, ובמיוחד לנוכח אתגרים לאומיים וביטחוניים. עבור יהודים בתפוצות, חנוכה יכול לשמש כצוהר לתוך רוח ישראלית חיה, יצירתית ומעוררת השראה, המחזקת את תחושת השותפות והערבות ההדדית בין חלקי העם היהודי ברחבי העולם. החג הזה מזכיר לנו שאפשר תמיד להדליק אור חדש, להאמין בכוחם של מעטים מול רבים, ולהמשיך בעשייה מתחדשת המחברת עבר, הווה ועתיד.

אוהבים,

בית הספר
לשליחות
ע"ש אדלסון

הסוכנות היהודית
JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL